

ALBERT CAMUS

Yaratma Tehlikesi

*Yaratmak, bugün tehlike
arz eden bir eylemdir ve
sanatçının her eseri eylem
niteliğindedir.*

ÇEVİRİ: ALPER BAKIM

ALBERT CAMUS
YARATMA
TEHLİKESİ

Can Modern
Kısa Modern / 32

Yaratma Tehlikesi, Albert Camus
Discours de Suède

İlk basım: Gallimard, 1958

Bu kitapta kullanılan basım: Gallimard, 1997

© 1958, Éditions Gallimard

© 2021, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları The Wylie Agency aracılığıyla alınmıştır.

Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1. basım: Ekim 2021, İstanbul

Bu kitabın 1. baskısı 5 000 adet yapılmıştır.

Fransızca aslından çeviren: Alper Bakım

Dizi editörü: Emrah Serdan

Editör: Şirin Etik

Düzeltili: Melis Ofias

Mizanpaj: Atahan Sıralar

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Baskı ve cilt: Türkmenler Matbaacılık Reklam San. ve Tic. Ltd. Şti.

Maltepe Mah. Gümüşsuyu Cad. No: 16-18

Topkapı, İstanbul

Sertifika No: 43087

ISBN 978-975-07-5404-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Maslak Mah. Eski Büyükdere Cad. İz Plaza, No: 9/25, Sarıyer / İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750754043

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 43514

ALBERT CAMUS

YARATMA
TEHLİKESİ

Deneme

Fransızca aslından çeviren: Alper Bakım

Albert Camus'nün

Can Yayınları'ndaki diğer kitapları:

Yabancı, 1982

Mutlu Ölüm, 1991

Tersi ve Yüzü, 1992

Yolculuk Günlükleri, 1993

İlk Adam, 1994

Yaz, 1994

Başkaldıran İnsan, 1995

Düğün / Bir Alman Dosta Mektuplar, 1995

Sürgün ve Krallık, 1996

Sisifos Söyleni, 1997

Veba, 1997

Düşüş, 1997

Asturya'da İsyân / Bütün Oyunları 1, 2015

Caligula / Bütün Oyunları 2, 2015

Yanlışlık / Bütün Oyunları 3, 2015

Sıkıyönetim / Bütün Oyunları 4, 2015

Adiller / Bütün Oyunları 5, 2015

ALBERT CAMUS, 1913 yılında Cezayir'de dünyaya geldi. Cezayir Üniversitesi'nde sürdürdüğü felsefe öğrenimini sağlık nedenleriyle yarıda bıraktı. 1938'de Paris'e gitti, ilk yapıtları *Tersi ve Yüzü* ve *Düğün* bu dönemde yayımlandı. Edebiyat dünyasına asıl girişini, 1942'de yayımlanan *Yabancı* adlı romanı ve *Sisifos Söyleni* adlı felsefi denemesi belirledi. Birbirini tamamlayan bu iki yapıtta, varoluşçu izler taşıyan "saçma" felsefesini geliştirdi. *Başkaldıran İnsan*, *Yaz*, *Sürgün* ve *Krallık* isimli eserleriyle hem edebiyat hem de düşünce alanlarında yetkinliğini kanıtladı. *Mutlu Ölüm* ve *İlk Adam* adlı romanları ölümünden sonra yayımlandı. 1957'de Nobel Edebiyat Ödülü'ne değer görülen ve bugün 20. yüzyıl edebiyat ve düşünce dünyasının en önemli adlarından biri kabul edilen Albert Camus, 1960 yılında bir trafik kazasında yaşamını yitirdi.

ALPER BAKIM Bursa'da doğdu. Koç Özel Lisesi'ni bitirdi. Sorbonne Nouvelle-Paris 3 Üniversitesi, Fransız Edebiyatı alanında lisans eğitimi aldıktan sonra, aynı üniversitede Karşılaştırmalı Edebiyat yüksek lisansı yaptı. İstanbul Fransız Kültür Merkezi ve Koç Üniversitesi'nde Fransızca dersleri verdi. Doktora eğitimine ve kitap çevirileri yapmaya devam ediyor.

LOUIS GERMAIN'E

10 ARALIK 1957 TARİHLİ KONUŞMA

Bu konuşma, Nobel ödül töreni yemeği sonrası, Stockholm'daki Hôtel de Ville'de gerçekleştirilmiştir.

Bağımsız akademinizin bana bahsettiği onur karşısında ne kadar derin bir minnet duyduğumu anlatmam güç. Bu ödüle gerçekten layık olup olmadığımı düşündüğümde, minnet duygum bir kat daha artıyor. Herkes, bilhassa her sanatçı başkaları tarafından tanınmayı arzular. Bu arzuyu elbet ben de paylaşıyorum. Fakat kararınızı duyduğumda, bu haberin yankılarının kişiliğim üzerindeki olası etkilerini düşünmeden edemedim. Hâlâ genç sayılabilecek, zenginliğini şüphelerine borçlu, eserlerini inşa etmeye devam eden ve hayatını, çalışmalarının yalnızlığında ya da dostluklarının sığınağında tek başına sürdürmeye alışmış biri, kendini birdenbire parlak bir ışığın altında bulunca nasıl şaşkınlık duygusuna kapılmaz ki? Avrupa'daki en büyük yazarların sessizliğe mahkûm edildiği bir dönemde, kendi ülkesi sonu gelmeyen acılarla çalkalanırken böyle bir onura nail olan kişinin kalbinde başka ne tür duygular uyanabilirdi?

Ruhum, işte buna benzer karmaşa ve sıkıntılarla çalkalandı. Yeniden huzura kavuşmak için, bana fazlasıyla cömert

davranan bu yazgıyı kabullenmem gerekti. Bu yazgının beklentilerini, yalnızca başardığım şeylere dayanarak karşılayamayacağımdan, yaşamım boyunca beni en zor koşullarda destekleyen şeylerden, yani yazarlık ve sanatla ilgili düşüncelerimden yardım aldım: Sizlere bu düşüncelerin neye dayandığını, bir minnet ve dostluk duygusuyla aktarmak istiyorum

Sanatım olmadan yaşamımı sürdürebileceğimi düşünemiyorum. Yine de bu sanatı hiçbir zaman her şeyin üstünde tutmadım. Ona ihtiyaç duyuyorsam bunun nedeni, sanatın insanlardan ayrı tutulamaması ve herkesle eşit bir yaşam sürme izin vermesidir. Sanat, bana göre kişisel bir zevk ürünü değil de insanların sahip olduğu ortak acıların ve zevklerin ayrıcalıklı bir tasvirini sunarak onların duygularına hitap etme biçimidir. Sanat, sanatçıyı inzivasından çıkmaya zorlar; onun en alçakgönüllü ve evrensel hakikate boyun eğmesini sağlar. Kendisini farklı hissettiği için sanatçı olmayı seçen kişi, sanatını ve başkalarıyla arasındaki farklılığı, herkesle paylaştığı ortak nitelikleri öne çıkararak zenginleştirebileceğini bilir. Sanatçı, vazgeçemediği güzellik ideali ve kendini tamamiyle koparamadığı toplum arasında, kendisi ve başkaları arasındaki bu daimî geliş gidişte kim olduğunu keşfeder. Bu yüzden gerçek sanatçılar hiçbir şeyi küçümsemez; kesin bir hüküm vermek yerine anlamaya çalışır ve birinin yanında yer alacaksa da bu yalnızca, Nietzsche'nin deyişiyle hâkimlerin değil, işçi ya da entelektüellerden oluşan yaratıcıların hükmedeceği toplumun yanı olabilir.

Bu yüzden yazarın rolü, zor görevlerden ayrı düşünülemez. Yazar, tanım itibarıyla tarihi oluşturanların değil, tarihe boyun eğenlerin hizmetindedir. Tarihi oluşturanlara boyun

eğerse yalnızlaşır ve sanatından ayrı düşer. Tiranların milyonlardan oluşan orduları, onlarla beraber yürümeyi kabul etse bile onu yalnızlığından koparıp alamaz. Oysa dünyanın bir köşesinde aşağılamalara terk edilmiş isimsiz bir mahpusun sessizliği, yazarı içinde bulunduğu sürgünden kurtarabilir fakat bunun için yazar da özgürlüğün ayrıcalıkları arasında bu sessizliği göz ardı etmemeyi ve onu sanatsal araçlarla duyurmayı başarmak zorundadır.

Böylesi önemli bir görev için hiçbirimiz yeterince mükemmel değiliz. Fakat yazar hayatın tüm koşullarında, bilinmezlik içinde yaşadığı ya da geçici bir ün kazandığı, tiranların demir kafeslerinde sürüdüğü ya da kendini özgürce ifade edebildiği dönemlerde, mesleğine yücelik kazandıran iki önemli vazifeyi üstlenmesi, yani hakikate ya da özgürlüğe hizmet etmek koşuluyla kendisini meşru kılama gücüne sahip, canlı bir topluluğun parçası olduğunu hissedebilir. Görevi imkân dahilindeki en fazla sayıda insanı bir araya getirmek olduğundan, yazar hükmettiği her alanda yalnızlığı besleyen yalana ve köleliğe karşı olmalıdır. Kişisel zayıflıkları ne olursa olsun, mesleğinin yüceliği, her daim sürdürmesi çaba gerektiren iki farklı angajmana dayanacaktır: bildiği şeyler üzerine yalan söylemeyi reddetmek ve her türlü baskıya karşı direnmek.

Yirmi yıldan fazla süren akıl almaz bir dönem boyunca, birçok çağdaşım gibi, içinden geçtiğimiz zamanın tarihsel çalkantılarında tek başıma kaldığım zamanlarda, yazma eylemine dair ne olduğunu tam olarak kavrayamadığım bir düşünce, tecrübe ettiğim bu zorluklara katlanmama yardımcı oldu: Yazmak benim için onurlu bir uğraştır çünkü bir sorumluluktan, fakat bu

Sanat salt estetik bir mesele değil,
aynı zamanda bir direniştir.
Camus'nün 1957'de gerçekleřtirdięi
Nobel konuřması ile Uppsala
Üniversitesi'nde verdięi konferansı
bir araya getiren bu kitap,
eserlerini 20. yüzyılın büyük tarihî
değişimleri sırasında inşa eden
sanatçıların karşı karşıya geldiği
güçlükleri ve onların toplumdaki
yerini tartışıyor. *Yaratma Tehlikesi*,
“sanat için sanat” ve gerçekçi sanat
yaklaşımlarını irdeleyen, her çağın
sanatçısına yönelik yankı
uyandırıcı bir direniş çağrısı.

#fransızmodernleri #sanat #sanatçınınrolü
#yirminciyüzyıl #direniş

canyayinlari.com | f | i | t | canyayinlari

deneme

ISBN 978-975-07-5404-3

9 789750 754043